

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kukucska János ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Petrik Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen 7.801.647,-Ft tőkésített késedelmi kamat és járulékai megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2011. április 6. napján kelt 14.G.40.076/2010/20. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a késedelmi kamat mértéke a mindenkori jegybanki alapkamat.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft + áfa másodfokú ügyvédi munkadíjat.

Az alperes illetékmentességére tekintettel le nem rótt 468.000,- (Négyszázhatvannyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2008. július 15-én az alperessel fővállalkozási szerződést kötött a ... utcákban útburkolat felújítási munkák elkészítésére 84.495.589,- Ft + áfa átalánydíjért. A felperes a szerződésben foglaltakat teljesítette, 2008. november 12-én három számlát állított ki, összesen bruttó 101.394.707,- Ft-ról. Mindhárom számlában a fizetési határidő 2009. január 11. napjában került meghatározásra. Az alperes a számlákban foglalt fizetési kötelezettségét késedelmesen teljesítette.

2008. szeptember 19-én a felperes és ... Kft. között vállalkozási szerződés jött létre a Bicske ... utcában az útjárda építése, a csapadékvíz elvezetés kiépítése, uszoda szennyvízelvezető csatorna bekötése tárgyában. A vállalkozási szerződésben

foglaltakat a felperes teljesítette, majd 2009. május 13-én kiállította a 23.109.869,- Ft összegről a számlát, melyet az alperes késedelmesen fizetett ki.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2010. május 27-én benyújtott, fizetési meghagyásból ellentmondás folytán perré alakult eljárásban módosított keresetében az alperest 7.801.647,- Ft tőkésített késedelmi kamat, ezen összegből 7.431.118,- Ft után 2009. augusztus 11-től a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat, 370.529,- Ft után 2009. november 17-től a kifizetésig járó mindenkorijegybanki alapkamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Arra hivatkozott, hogy a vállalkozási szerződésekben foglaltakat teljesítette, az alperes azonban a vállalkozási díjat késedelmesen fizette ki. Minden számlát teljesítésigazolás alapján nyújtott be, azokat az alperes kifogás nélkül elfogadta. A Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint a kamatfizetési kötelezettség akkor is beáll, ha a kötelezett a késedelmét kimenti. A 2008. július 15-i szerződéssel kapcsolatban kiemelte, hogy az alperest terhelte a fizetési kötelezettség, függetlenül attól, hogy a vállalkozási díjat milyen forrásból fedezte.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset teljesítését ellenezte. A késedelmes kifizetés tényét nem vitatta, állította azonban a 2008. július 15-i vállalkozási szerződés alapján, hogy ennél a szerződésnél a vállalkozási díj 30 %-át volt köteles csak kifizetni, míg a 70 %-át a ...-nek kellett kifizetni. A ... pedig azért nem fizetett, mert tervtől eltérő kivitelezést állapított meg és ezért felfüggesztette a támogatási összeg kifizetését. A ... késedelmes teljesítéséért nem terheli felelősség. A vállalkozási díj 30 %-a vonatkozásában pedig azt állította, hogy a fizetési határidő módosításáról a felperessel megállapodást kötött. A 2008. szeptember 19-i vállalkozási szerződéssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy ennél a követelésnél csak a tőkekövetelés került engedményezésre, a kamat viszont nem. Nincs tudomása arról sem, hogy a megkötött szerződésben sor került-e kamat kikötésére, meghatározták-e a felek annak mértékét és esedékességét.

A Fejér Megyei Bíróság a 2011. április 6. napján kelt 14.G.40.076/2010/20. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 7.801.647,- Ft-ot, 7.431.118,- Ft után 2009. augusztus 11-től, 370.529,- Ft után 2009. november 17-től a kifizetésig járó a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű késedelmi kamatát, 468.100,- Ft eljárási költséget, 200.000,- Ft + áfa összegű ügyvédi munkadíjat perköltség címén.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a 7.431.118,- Ft összegű késedelmi kamat iránti igényrel kapcsolatban a vállalkozási szerződés a felperes és az alperes között jött létre. A szerződésben a megrendelő kijelentette, hogy fizetési kötelezettségét a számla kézhezvételét követő 60 napon belül teljesíti. A felek a szerződésben megállapodtak, hogy késedelmes fizetés esetén a megrendelő a mindenkorijegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamatot fizet meg. A Közép-dunántúli Regionális Operatív Program keretén belül került ugyan részben finanszírozásra a belterületi utak fejlesztése, a vállalkozási díj kifizetésére azonban

ez a szerződéses rendelkezések szerint nem volt hatással. A vállalkozási szerződésből eredő díjfizetési kötelezettségének ezért az alperesnek kellett volna a szerződésben rögzített határidőben eleget tenni. A késedelem kimentésére nem alkalmas az alperesnek a ... késedelmére történő hivatkozása, a ... ebben az esetben az alperes teljesítési segédjének minősül, akinek a magatartásáért felelős. Az alperes ezen szerződéssel kapcsolatban a teljesítést elfogadta, a számlát befogadta, ezért a szerződésben rögzített határidőben köteles lett volna a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségének eleget tenni. Ezen szerződéssel kapcsolatban az alperes nem tudta bizonyítani azt, hogy a fizetési határidő módosításában megállapodtak volna, mivel írásbeli szerződésmódosítást csatolni nem tudott és a felajánlott tanúbizonyítás sem vezetett eredményre. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a Ptk. 298. § a) pontja és a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján azt állapította meg, hogy az alperes a teljesítéssel késedelembe esett, erre tekintettel kamatfizetési kötelezettség terheli. A késedelem időpontja és a kamat mértéke a rendelkezésre álló iratokból megállapítható, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte annak megváltoztatásával a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a rendelkező részre is kihatóan jogszabálysértő, az ítélet indokolása hiányos. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a 2010. november 9-én kelt előkészítő iratában foglalt védekezését nem vette figyelembe. Ennek lényege, hogy a 2008. július 15-én kötött kivitelezési szerződés megkötésekor a felperes által is ismert tény volt, hogy a vállalkozási díj egy részét a ... mint a közbeszerzési eljárások teljesülésének közreműködő szervezetként eljáró szervezet fizeti meg a felperesnek. Az alperes a számlákat valóban befogadta és a ráeső fővállalkozási díjat mint önrészt határidőben teljesítette. A számlákon megjelölt fizetési határidő 2009. január 11-e volt, az önrészt 2009. február 16-án utalta át; ezen összeg után, figyelemmel a Ptk. 301/A. § (3) bekezdésére, 5 napra számított késedelmi kamat jár.

Hangsúlyozta az előkészítő iratában és a fellebbezésében is, hogy az a tény, hogy a felperes részére a fővállalkozási díj második részét hét hónappal később utalta át a ..., nem róható a terhére. A késedelem oka a szabálytalansági eljárás megindítása és lefolytatása volt, amely a 2009. június 3-án érkezett bejelentés alapján indult. A ... megállapította, hogy a kivitelezés során szabálytalanság történt, ennek ellenére az eljárást pénzügyi következmények alkalmazása nélkül zárta le. A késedelem ezért a felperes oldalán áll fenn, ezért a Ptk. 303. § (3) bekezdésére figyelemmel az alperes késedelme kizárható.

Az elsőfokú bíróság a ...-t teljesítési segédként határozta meg. Álláspontja szerint ez a szervezet nemcsak a szerződés teljesítése során, hanem a teljesítés elfogadása során is a teljesítési segédje volt. A hibás teljesítés tényét a ... is megállapította, amit a felperes nem vitatott. A felperes a szerződésszerű teljesítéssel késedelembe esett

és a késedelme csak a hibás teljesítés kijavításával szűnt meg, amit az alperes teljesítési segédje útján 2009. július 13-án fogadott el. A Ptk. 301. § (3) bekezdésére hivatkozással előadta, hogy a teljesítést a számla kézhezvétele megelőzte, ezért a kamatfizetési kötelezettség csak 2009. augusztus 13. napján állt volna be, a ... azonban a fővállalkozási díj ráeső részét 2009. augusztus 11-én kifizette. Az alperes ténybeli tévedésben volt, amikor a felperesi teljesítést szerződésszerűnek fogadta el és teljesítési segédje útján tett későbbi nyilatkozatára tekintettel a korábbi nyilatkozat külön erre irányuló megtámadása nélkül is megváltozott a teljesítési határidő. Nem az alperes esett késedelembe a teljesítéssel, hanem részéről előteljesítés történt.

Másodlagosan ezen kereseti követeléssel kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a Ptk. 301/A. § (3) bekezdése alapján a kamatfizetés nem a fizetési határidő lejártakor, hanem az azt követő 30 nap elteltével válik esedékessé. A felperes nem a jogszabály szerint jelölte meg a kamatfizetés kezdő időpontját, a késedelmi kamat mértékét tekintve a szerződésre jogosult terhére tért el, mivel a Ptk.-ban meghatározott mértéknél alacsonyabb, kezdő időpontja vonatkozásában viszont a szerződés rendelkezése előnyösebb, mint a Ptk. 301/A. § (3) bekezdésében foglalt kezdő időpont. Amennyiben a kamat mértéke vonatkozásában a Ptk. rendelkezéseit vesszük figyelembe, akkor a kamatfizetés kezdő időpontja tekintetében is a Ptk.-t kell alkalmazni.

A másik tétellel kapcsolatban előadta, hogy ... Kft. mint engedményező csak a követelést engedményezte, késedelmi kamat engedményezéséről a szerződésben nincs szó. Késedelmi kamatot a felperes az alperestől kizárólag az engedményező és az alperes közötti szerződés alapján követelhetett volna, a felperes és az engedményező közötti szerződésben megjelölt kamat erejéig. Az elsőfokú eljárásban a bíróság nem vizsgálta az alperes és az engedményező közötti jogviszonyt, illetve annak a késedelmi kamatra vonatkozó rendelkezéseit.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak sem, hogy éppen az érdemi ellenkérelmét követően szállította le a felperes a keresetét, ezért annak megalapozottsága esetén is 672.242,- Ft tekintetében pernyertes lett, így perköltség megállapítása helyett részperköltség megállapításának lett volna helye.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte, annak helytálló indokaira tekintettel.

Az alperes a fellebbezését a másodfokú eljárásban azzal egészítette ki, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása esetén részletfizetés engedélyezését kérte.

Az alperes fellebbezése érdemben nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállás részben hiányosan állapította meg, érdemben azonban helytálló jogi indokolással kötelezte az alperest a tőkésített késedelmi kamat és annak járulékai megfizetésére.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy 2008. szeptember 19-én ... Kft. mint engedményező és a felperes mint engedményes között engedményezési szerződés jött létre az engedményezőnek a Bicske Város Önkormányzattal szemben fennálló 28.075.000,- Ft + áfa követelésből a szerződés 3. pontjában meghatározott tőke összegre nézve azzal, hogy a Bicske Város Önkormányzattal szemben fennálló munkák elvégzésére vonatkozó számla fizetési határideje 2009. május 20-a. A felperes 2009. május 13-án állította ki a garanciális visszatartás összegét levonva 21.954.376,- Ft fizetendő összegről a számláját azzal, hogy a fizetési határidő 2009. június 22. napja.

A kiegészített tényállás alapján a felperes kereseti kérelme két tételből tevődött össze, egyrészt a fővállalkozási szerződés alapján teljesített késedelmes alperesi kifizetésre tekintettel 7.431.118,- Ft tőkésített késedelmi kamatból és annak járulékaiból, valamint az engedményezési szerződés alapján az alperest terhelő késedelmes fizetési kötelezettség után 370.529,- Ft tőkésített késedelmi kamatból és annak járulékaiból.

Az elsőfokú bíróság a 2008. július 15-én kötött fővállalkozási szerződés alapján helytállóan értékelte az alperes fizetési kötelezettségét, és megalapozottan marasztalta a tőkésített késedelmi kamat és annak járulékai megfizetésére. Az alperes az elsőfokú eljárásban nem tudta bizonyítani, hogy a teljesítési határidőt a felek módosították volna. Ezen túlmenően az alperes a késedelmet a fellebbezésében is elismerte, csupán arra hivatkozott, hogy annak oka a ... által lefolytatott szabálytalansági eljárás volt, valamint az, hogy a ... mint teljesítési segédje a fizetési kötelezettségnek nem tett eleget.

A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló iratokból megállapította, hogy a 2008. július 15-én kötött fővállalkozási szerződést a felperes az alperessel kötötte meg, amelynek V. pontja szerint a fizetési kötelezettség az alperest terhelte. A vállalkozási díj késedelmes megfizetése szempontjából irreleváns, hogy a ... szabálytalansági eljárást folytatott le, figyelemmel egyrészt arra, hogy a felperes által kibocsátott számla fizetési határideje 2009. január 11-e volt, míg a ... a 2009. június 3-án érkezett bejelentés alapján indította el a szabálytalansági eljárást. Ezen túlmenően a ... 15. sorszám alatt érkezett nyilatkozata szerint az alperes a kifizetési kérelmét az ahhoz tartozó számlákkal együtt 2009. május 12-én nyújtotta be a részére, vagyis a fizetési határidőt követően a kérelem beérkezéséig négy hónap telt el. Amennyiben a szabálytalansági eljárás lefolytatásának, illetőleg annak eredményének jelentősége lenne, úgy az a jelen perbeli jogvita elbírálása szempontjából sem bírna relevanciával, figyelemmel arra, hogy a szabálytalansági eljárás során kis mértékű hibás teljesítés megállapítására került sor a felperes részéről, amit a felperes a ... által megállapított határidőn belül ki is javított. A hibás teljesítés azonban szerződésszegés és nem jogosult késedelem. A 2009. július 14-én felvett feljegyzés szerint a ... a lefolytatott szabálytalansági eljárás során azt állapította meg, hogy történt szabálytalanság: egyrészt a pályázó, azaz a felperes elmulasztotta bejelenteni a műszaki tartalomváltozást, másrészt a pályázati

dokumentációban benyújtottaktól a helyszíni szemle folyamán eltérés merült fel, harmadrészt a jegyzőkönyv alapján további hibák tapasztalhatóak az utak minőségével kapcsolatban. A feljegyzés rögzíti, hogy a bejelentési kötelezettség megsértésének ténye, valamint a végrehajtott műszaki tartalomváltozások pénzügyi következményekkel nem jártak. A műszaki tartalomváltozás a projekt céljainak megvalósítása érdekében történt. A bizottság javasolta ezért a szabálytalansági eljárás lezárását pénzügyi következmény alkalmazása nélkül.

Mindez azt jelenti, hogy kizárólag az alperes terhére róható az a mulasztás, hogy a felperes által kiállított vállalkozási díjakat a szerződésben megjelölt határidőn belül nem fizette ki.

Alaptalan az alperesnek a fellebbezésben arra történő hivatkozása, hogy a Ptk. 301/A. § (3) bekezdése alapján 5 napra járna csak a felperesnek késedelmi kamat. A felek a fővállalkozási szerződés V. pontjában úgy állapodtak meg, hogy a megrendelő fizetési kötelezettségét a számla kézhezvételét követő 60 napon belül teljesíti. Ezt a fizetési határidőt nem lehet meghosszabbítani a Ptk. 301/A. § (3) bekezdésében rögzített, a számla kézhezvételétől számított 30 napos további határidővel, mert a Ptk. 301/A. § (3) bekezdésében rögzített fizetési határidő kizárólag akkor alkalmazható, amennyiben a felek a szerződésben erről nem állapodtak meg. Jelen esetben azonban a fővállalkozási szerződés kifejezetten rögzítette a számla kézhezvételétől számított 60 napos fizetési határidőt, amely az alperes által sem vitatottan 2009. január 11-én lejárt, ezért az alperes 2009. január 12-től esett késedelembe.

Az engedményezésen alapuló alperesi tartozás vonatkozásában a másodfokú bíróság a 2008. szeptember 19-én kötött engedményezési szerződésből megállapította, hogy az engedményezés valóban csak a jövőben lejáró tőkekövetelésre vonatkozott, ami nem jelenti azt, hogy a felperes az engedményezési szerződés megkötését követően lejárt késedelmi kamatra ne érvényesíthetné az igényét.

Amennyiben a késedelmi kamatra vonatkozóan a felek között az engedményezési szerződésben nem jön létre megállapodás, úgy az engedményezés előtt keletkezett késedelmi kamatok továbbra is az alapjogviszony jogosultját, azaz az engedményezőt illetik meg (BH 1993/95, BH 1997/449). Jelen esetben azonban a tőkekövetelés is egy jövőben lejáró követelés, az engedményezés pedig csak olyan követelésre vonatkozóan jöhet létre, ami az engedményezőt is megilleti. Mivel jövőben lejáró tőkekövetelés engedményezése történt, amely tőkekövetelés az alapjogviszony rendelkezéseiből megállapítható, míg a késedelmi kamatkövetelés nem, azzal az engedményező az engedményezési szerződés megkötésekor maga sem rendelkezett, így a felperes az engedményezési szerződés megkötését követően lejáró késedelmi kamatokra saját jogán tarthat igényt, mint ahogy erre az elsőfokú eljárásban hivatkozott is.

Az elsőfokú bíróság a késedelmi kamat mértéke vonatkozásában a kereseti kérelemtől és a szerződéstől eltérően döntött, figyelemmel arra, hogy a felperes a keresetét a 13. sorszámú előkészítő iratában leszállította, és a késedelmi kamat mértékeként a mindenkori jegybanki alapkamatot jelölte meg, amely összhangban áll a kivitelezői fővállalkozási szerződés V. pont hetedik bekezdésével, valamint az engedményezési szerződés alapját képező 2008. szeptember 19-én kelt vállalkozási szerződés V. pontjának hatodik bekezdésével, amely a mindenkori jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamatot rögzített.

Alaptalan az alperesnek a perköltség megfizetésére vonatkozó fellebbezése is. A fellebbezési állítással szemben az alperes az engedményezésen alapuló tartozás vonatkozásában nem 672.242,- Ft erejéig lett pernyertes, mivel ezt az összeget szállította le az alperesi kifogásokra tekintettel 301.713,- Ft-tal 370.529,- Ft-ra, ami azt jelenti, hogy az alperes kizárólag 301.713,- Ft-ban lett pernyertes.

Az elsőfokú bíróság ugyan a határozata indokolásában a Pp. 78. § (1) bekezdését jelölte meg a perköltség megfizetése vonatkozásában, ténylegesen, számszakilag azonban a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pernyertesség perveszteség arányában döntött, figyelemmel arra, hogy az alperes 301.713,- Ft vonatkozásában a 7.801.647,- Ft-tal szemben lett pernyertes, mivel a felperes által lerótt 493.200,- Ft elsőfokú eljárási illetékből 468.100,- Ft-ot ítelt meg a felperes javára és az ügyvédi munkadíj mértéke tekintetében is figyelembe vette az alperesi részleges pernyertességet, ennek megfelelően valójában részperköltség megfizetésére kötelezte az alperest.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – részben kiegészített indokolással – hagyta helyben azzal, hogy kizárólag a késedelmi kamat mértéke vonatkozásában tért el az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében megállapítottaktól.

Az alperes a per főtárgya tekintetében teljes egészében pervesztes lett, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kell a felperesnek a másodfokú eljárás során felmerült költségét megfizetnie. A másodfokú bíróság az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.30.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg, figyelemmel a jogi képviselőnek a másodfokú eljárás során ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységére, a tárgyaláson való jelenlétére.

Az alperes fellebbezésének eredménytelenségére tekintettel és az illetékmentessége miatt a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla döntésén túl rámutat arra, hogy az alperes részletfizetés engedélyezése iránti kérelmét az elsőfokú bíróságon kell előterjesztenie, arról a Pp. 217. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság dönt.

Budapest, 2012. év február hó 16. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsanna sk.
előadó bíró

Dr. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági tisztviselő